

**Majanduskeskkonna arendamise
rakenduskava seirekomisjoni koosolek
09.02.2017**

28.03.2017 nr 24.6-2/17-0417/17-2734

Tallinn

OTSUS

Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava seirekomisjoni koosoleku

PROTOKOLL

Koht: Radisson Blu Sky Hotel, Rävala 3, Tallinn

Aeg: 09.02.2017, kell 10.30–15.30

Juhataja: Viljar Lubi

Protokollija: Kristiane Liivoja

Osalenud komisjoni liikmed: Viljar Lubi (MKM), Silja Lipp (MKM), Indrek Gailan (MKM), Miia Mänd (MKM), Mariann Saaliste (HTM), Jaanus Karv (RM), Merle Männik (KUM), Jüri Truusa (KKM), Kaja Toomsalu (Eesti Ametiühingute Keskliit), Mait Palts (Eesti Kaubandus-Tööstuskoda), Ott Kasuri (Eesti Maaomavalitsuste Liidu tegevdirektor)

Osalenud komisjoni asendusliikmed:

Keit Kaadu (MKM), Sigrid Rajalo (MKM), Maili Mahlapuu (MKM), Tiina Pedak (KKM), Kai Kalmann (MEM), Jüri Jõema (Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit), Katrin Niglas (Rektorite Nõukogu esindaja Tallinna Ülikool)

Vaatlejad ja komisjoni sekretariaat:

Kaupo Reede, Andres Võrang, Martti Kalvik, Kadri Kalamees, Elina Hakonen-Meddings, Magnus Urb.

Kutsutud:

Silja Lipp (MKM), Indrek Gailan (MKM), Miia Mänd (MKM), Mariann Saaliste (HTM), Jaanus Karv (RM), Merle Männik (KUM), Jüri Truusa (KKM), Kaja Toomsalu (Eesti Ametiühingute Keskliit), Sigrid Rajalo (MKM), Maili Mahlapuu (MKM), Tiina Pedak (KKM), Kai Kalmann (MEM), Jüri Jõema (Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit), Gea Otsa (Eesti Töandjate Keskliit), Katrin Niglas (Rektorite Nõukogu esindaja, Tallinna Ülikool), Toomas Haidak (MKM), Indrek Reimand (HTM), Olavi Seisonen (RM), Mare Melder (KUM), Marko Gorban (MEM), Mait Palts (Eesti Kaubandus- Tööstuskoda), Reet Teder (Eesti Kaubandus-Tööstuskoda), Urmas Kõlli (Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit), Marina Kaas (EVEA), Signe Sarah Arro (EVEA), Ott Kasuri (Eesti Maaomavalitsuste Liit), Tiit Kirss (Eesti Linnade Liit), Toomas Tamsar (Eesti Töandjate Keskliit), Liina Carr (Eesti Ametiühingute Keskliit), Erik Puura (Rektorite Nõukogu esindaja, Tallinna Ülikool), Mari Jüssi (SEI), Silvia

Lotman (Eesti Keskkonnaühenduste Koja esindaja (Eestimaa Looduse Fond), Elina Hakonen-Meddings (DG REGIO), Samu Tuominen (DG REGIO)

Puudusid:

Toomas Haidak (MKM), Indrek Reimand (HTM), Olavi Seisonen (RM),), Mare Melder (KUM), Marko Gorban (MEM), Reet Teder (Eesti Kaubandus- Tööstuskoda), Urmas Kõlli (Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit), Marina Kaas (EVEA), Signe Sarah Arro (EVEA), Gea Otsa (Eesti Töandjate Keskliit), Tiit Kirss (Eesti Linnade Liit), Toomas Tamsar (Eesti Töandjate Keskliit), Liina Carr (Eesti Ametiühingute Keskliit), Erik Puura (Rektorite Nõukogu esindaja, Tallinna Ülikool), Mari Jüssi (SED), Silvia Lotman (Eesti Keskkonnaühenduste Koja esindaja (Eestimaa Looduse Fond), Samu Tuominen (DG REGIO), Renaldo Mändmets (DG REGIO).

Päevakord:

- 10.30 – 10.45 Kogunemine ja tervituskohv
- 10.45 – 11.00 Avasõnad (MKM)
- 11.00 – 11.30 Ettevõtluse suuna ülevaade (sh turism) (MKM)
- 11.30 – 12.00 T&A ja kõrghariduse infrastruktuuri suuna ülevaade (HTM)
- 12.00 – 12.15 Energiapaus
- 12.15 – 12.45 Transpordi suundade ülevaade (sh ülevaade suurprojektidest) (MKM)
- 12.45 – 13.15 Infoühiskonna suuna ülevaade (MKM)
- 13.15 – 13.30 Tehnilise abi ülevaade (RM)
- 13.30 – 13.45 Majandusarengu OP rakendamise kokkuvõtte- korraldusasutuse hinnang (RM)
- 13.45 – 14.00 Viimased kommentaarid ja lõpparuande hääletus
- 14.00 – 14.30 Tehnoloogia arenduskeskused, teadus Eesti ettevõtluses
- 14.30 – 15.30 Lõuna restoranis

1. Viljar Lubi tervitussõnad ja koosoleku avamine

Elina Hakonen-Meddings avasõnad: DG REGIO on esitanud lõpparuande kohta kirjalikud tähelepanekud, kus palume põhjalikumalt hinnata rakenduskava mõju Eesti majandusele. Vaadata üle indikaatorite täitmine, kui see erineb 25% rakenduskavas toodud saavutusmäärast ning põhjendada, mis indikaatori saavutustase oli üle või alatäidetud. Kontrollida tabelites ja tekstis toodud numbrilised näitajad üle, et need oleksid korrektsed ja õiged ning kindlasti pidada kinni ajakavast, et aruanne saaks esitatud 31.03.2017.

2. Ettevõtluse suuna ülevaade

Kommentaariid ja küsimused:

Jüri Truusa: Küsimus selle kohta, kuidas projekti täitmine toetas või ei toetanud keskkonnanäesmärke. Nimelt kuidas arvestatakse KredExis ja EASis laenude andmisel keskkonnanäesmärkidega?

Andres Võrang: Olid horisontaalsed eesmärgid, et kas projekt peaks arendama keskkonda ja IT-sse ja võrdsetesse võimalustesse. Üldjuhul olid projektid neutraalsed. Turismis on roheline märk, seal oli keskkonnanäesmärkide poolt rohkem. Aga muidu arvestatakse suhteliselt leigelt.

J. Truusa: Ütleksin, et pigem arvestatakse nii-öelda kergelt soojalt. Nimelt on EASi projektis sees põhimõte, mis annab keskkonna suhtes projekti keskkonnasõbralikkuse eest boonuspunkte. See on vaatamata majanduskriisile ja muudele takistustele säilinud. Kui tuleviku suhtes vaadata, siis peaks vaatama, kas edasises perioodis annab seda tugevdada. Küsimus nr 2: mida vaatame turismis? Loodusturism ja limiidid. Siia maani pole neid ületatud. Kui tegemist on jahiturismiga, siis üksikutes kohtades mindi üle piiri, just välituristid (nt linnujahi osas). Loodetavasti pandi sellele piir. Kui järgmine periood tuleb, siis neid aspekte peaks endiselt jälgima. Kommentaar kriisisituatsioonis käitumise kohta: hoolimata kriisist saavutati häid tulemusi, nõus, aga mõnes mõttes just tänu kriisile, mis sundis ettevõtlust rohkem pingutama ja tegelema uute turgude leidmisega. Näen head sidet ekspordiprogrammidega, mis said toetuse.

Martti Kalvik: Nii eelmisel kui ka sellel perioodil riikliku poliitika kujundamisel lähtume jätkusuutliku turismi põhimõtetest, need on kõikides aspektides sees: millised on mõjud keskkonnale ja taluvuspiirangutele, seda jälgitakse ja sellega tegeletakse. Mis puudutab jahiturismi, siis oleme võtnud põhimõtte, et jahiturismi ei propageerigi. Nii RMK kui ka jahiseltsid sellega tegelevad, aga meie seda valdkonda ei stimuleeri. Vastavad piirangud jahiturismile seavad Keskkonnaministeerium ja Maaeluministeerium. Aitame kaasa, kuidas seda valdkonda arendada selliselt, et ta oleks jätkusuutlik ja tagaks looduse säilimise. Me propageerime pigem veretut jahti, linnu- ja loomavaatlust, fotojahti. Eesti on saavutanud selles hea kuvandi, mis pole muidugi mahtude poolest küll võrreldav puhkuseturismi ja muu sellisega, aga üldiselt on hea kuvand.

J. Truusa: Linnuvaatlus on tõesti populaarne. Selles valguses võiks üle vaadata, kas linnuvaatlustorne on piisavalt.

Elina Hakonen-Meddings: kommentaar ülikoolide ja ettevõtete koostöö kohta aruandes – võiks rohkem kajastada.

A. Võrang: on kajastatud.

3. T&A ja kõrghariduse infrastruktuuri suuna ülevaade

Kommentaariid ja küsimused:

J. Truusa: Kas saab öelda, et mõni programm oli edukam ja vähemedukam ja kui, siis millised?

Mariann Saaliste: Pigem räägiksin valdkondadest, st kuidas valdkonnad, mis valitud said, täitsid oma eesmärgi ja panustasid sotsiaal-majanduslikesse näitajatesse. Edukamad olid need valdkonnad, mida valdkondlikud ministeeriumid koordineerisid. Nt materjalitehnoloogia ei olnud koordineeritud, mistõttu 19 rakendusuringut, mis said tehtud, olid head, aga nende sotsiaal-majanduslik mõju jäi õhku rippuma.

Elina Hakonen-Meddings: Kas saaksite selgitada erinevusi hinnangutes?

M. Saaliste: Rakendusüksuse seisukohalt: suuna edukus oli hinnatud hindega „hea“, sest suuna elluviimisel oli probleeme, mis tuli ületada. Meetmed algasid hiljem, kui oleks pidanud. Elluviimise käigus oli probleeme toetuse saajatel, mida tuli koos lahendada. Põhiliselt puudutas see administratiivseid küsimusi nagu riigihangete läbiviimine. Need olid keerulised.

4. Transpordi suundade ülevaade

Kommentaarisid ja küsimused:

Elina Hakonen-Meddings: Küsimus raudteeinfrastruktuuri kohta.

Indrek Gailan: Kuigi kaubavood on vähenenud, siis inimeste huvi teenuse vastu kasutada raudteed reisimiseks on kasvava huviga. Peale 2015. ja 2016. aastat on raudteereisijate arv kasvanud veelgi, ka elektriraudtee arealis. Oleme liikunud raudtee majandamisega nii-öelda keskmise Euroopa riigi kategooriasse. Kui enne pidas raudtee end ise üleval tänu ida-suunalisele kaubaveole, siis täna oleme nn normaalne riik, kes hakkab doteerima raudteeinfrastruktuuri iga-aastaselt. Edasised otsused, kas raudteeinfrastruktuuri laiendada, jätta samaks või tõmmata koomale, on esiteks poliitiline valik ja teiseks 2020+ aastate transpordi arengukava teema, mis vajaks läbivalt ühiskonnas arutamist ja teadvustamist. Täna ministeeriumi tasemel oleme öelnud, et raudteeinfrastruktuuri ülalpidamiseks on vaja riigil täiendavaid vahendeid eraldama hakata, sest ilma selleta pole võimalik raudteeinfrastruktuuril end ilma ida-suunalise kaubaveota üleval pidada.

Elina Hakonen-Meddings: Küsimus suurprojektide kohta.

I. Gailan: Suurprojektide elluviimine on läinud hästi. Poolikuid projekte ei jäänud, v.a üks, Loo-Maardu projekt ja seal sees oli Vão liiklussõlm. Sellega olid probleemid maadega ja nende omandamise ja projekteerimise küsimused. Seal ei õnnestunud saada kokkuleppele maaomanikega ja nende huvidega, mida nad soovisid, nt tanklate rajamine jms. See kandus üle uude perioodi. Täna saame öelda, et Maanteeamet ja linn on allkirjastamas projekteerimise lepingut, kus osapool on ka huvitatud maadeomanik. Hetkel on tunne, et asi saab ilusti realiseeritud.

5. Infoühiskonna suuna ülevaade

Kommentaarisid ja küsimused:

J. Truusa: Küsimus e-arveldamise kohta: tehnilised vahendid on olemas, aga need on keerulised. Mitte kuidas e-arvet esitada, vaid mis sellega edasi saab. Kergem oli ilma. Kas on ette nähtud mingeid abinõusid, et see oleks laialt ja kergelt kasutatav?

Miia Mänd: E-arveldamise protseduuridega me ei tegele, see on Rahandusministeeriumi valdkond. Aga nüüd on sund uue asja kasutuselevõtuks ja küllap õppimisvõime tuleb järele.

Elina Hakonen-Meddings: Mis järgmisel perioodil tehakse?

M. Mänd: Palju on teha, tahame edasi liikuda. Maili Mahlapuu täpsustab.

Maili Mahlapuu: Teatud teemad jäävad endiselt aktuaalseks, e-riigi baasiks olevad elemendid nagu X-tee, RIHA jne, nendega tegeleme edasi. Uuel perioodil oleme rahastanud juba ühte suurt andmekeskust, baastaristu teema. Teenuste poolepealt oleme rohkem rõhmas EU vahendite kasutamise keskmeks olevale sõnale innovatsioon. Proovime rahastada projekte, mis annavad selles vallas tuntava hüppe edasi. Näiteks Statistikaameti eestvedamisel registripõhise eluruumide rahvustikuloenduse projekt, kus enam ei käi loendaja ukse taga, vaid saab veebipõhist rahvaloendust teha. Samuti e-maksuameti projekt, kus samuti ei pea olema füüsilist

suhtlust. Üks uus põhimõte on, et tahame näha kulude kokkuhoidu, nn *positivve business case*'i olemasolu, kus ei tekitata riigile kulusid juurde. Selliseid projekte otsime. Jätkame teadlikkuse alaste tegevustega, neid on niikuinii vaja teha ja e-riiki nähtavamaks eha. Lairiba edasiarendus ka. Kokkuvõttes on infoühiskonna rahastamine 3 korda suurem kui eelmisel perioodil. Seda küsimust ei ole, kuhu raha panna, projekte on küllalt. Suhtleme ka riigiasutuste IT-juhtide võrgustikega ja KOVide võrgustikega nende IT-strateegiade osas, et äkki oleks mõttekas mõned teenused kokku panna.

6. Tehnilise abi ülevaade

Küsimused ja kommentaarid:

Elina Hakonen-Meddings: Palume veel üle vaadata ja lõpparuandes ühtlustada tekstis ja tabelites finantsandmed. Lisaks lõpparuandes on toodud, et rakenduskava eelarvet on muudetud, selle kohta palume täiendavat selgitust.

A. Võrang: Tõstisime kokku 3 miljonit ümber. See jääb 10% sisse. Meie poolt on esitatud taotlus. See käis ka Vabariigi Valitsuse tasemel läbi. See 3 miljonit on kogu eelarvetest minimaalne summa.

Kadri Kalamees: Kommunikatsiooni osas – koostöös peitub jõud, tulemused on head, kuna teeme koostööd teavitajate osas ka oma ringi sees.

Ott Kasuri: Sõnumit on vähe, mis puudutab kasutegurit kodanikele.

K. Kalamees: Kui on erinevad projektid, siis nende raames tehakse teavitustegevusi. Kommunikatsioonis üritame kasutada erinevaid kanaleid erinevatele sihtrühmadele. Aga on küsitlusi läbi viidud küll kasutegurite osas. Nt ühistranspordi kättesaadavus ja puhta joogivee kättesaadavus. Võib-olla inimestel pole lihtsalt teadlikkust, et see on rahastatud struktuurivahenditest. Ei teki seost rahastamisallika ja teenuse vahel. Selles osas saame edaspidi paremat tööd teha.

O. Kasuri: Teavitustöö peab olema paremini suunatud ja inimesi rohkem kõnetama.

J. Truusa: Tuleb tõsta keskkonnaalast teadlikkust. Taaskasutus on väga populaarne.

7. Majandusarengu OP rakendamise kokkuvõte – korraldusasutuse hinnang

Küsimused ja kommentaarid:

A. Võrang: Rakendusasutuse arvamus: kui me 2020+ perioodi hakkame planeerima, siis näeme, et asi muutuks paindlikumaks ja et õigusaktide maht väheneks. Käesoleva perioodi õigusaktide maht ja mikroreguleerimine on elu keeruliseks teinud. Käesoleva perioodi lõpus peame eesmärgid koju tooma. Kui me neid ei täida, on oht, et Eesti peab hakkama vahendeid tagasi maksma. Tahetakse liikuda rohkem tulemuspõhise rakendamise poole, aga seadusandluse mahuga tehakse rakendamist oluliselt keerulisemaks ja aeganõudvamaks. Kui on takistusi, mis reaalse eluga ei lähe kokku, siis selle muutmine võtab kaua aega. See seab ohtu eesmärkide saavutamise. Üks hea Komisjoni algatus, mille eestvedajaks on Siim Kallas, räägib

lihtsustamisest. Me toetame nende põhimõtteid ja nendega võiks 2020+ perioodi planeerimisel arvestada.

Elina Hakonen-Meddings: lihtsustamine on kõigi arvates prioriteet.

8. Viimased kommentaarid ja lõpparuande hääletus

J. Truusa: Mis puudutab järgmisesse perioodi vaatamist, siis kogu süsteem peab olema ühekorraga läbipaistev, aga teisalt läbi ajama minimaalse bürokraatiaga. See pole küll nullbürokraatia, aga tuleks kasutada neid sõnu, mida on ka Euroopa Komisjonis kasutatud: *streamlining, better understanding, better regulation* jne. Nendele põhimõtetele peaks tulevik vastama.

A. Võrang: täiendame kokkuvõtet, teeme selle tavainimesele rohkem loetavamaks, lisame rohkem näiteid, kuna praegune aruanne tundub liiga ametlik. Mahu osas: panin suure osa järelevalvele, et näidata, kuidas perioodi rakendamine läks. Probleemid, mis olid, on sarnased käesoleva perioodiga. Kontrollide maht ja ulatus rakendusasutuse, rakendusüksuse ja Komisjoni poolt on suur. Rakendusüksustel ja toetuse saajatel on keeruline tulemusi koju tuua. Järgneva 2020+ perioodi puhul peavad toetuse saajad asjast aru saama, sest seadusandlus on ju neile mõeldud, mitte ametnikele, kuna toetuse saaja toob tulemuse koju.

HÄÄLETUS: seirearuanne on vastu võetud.

9. Tehnoloogia arenduskeskused, teadus Eesti ettevõtluses

Kommentaarid ja ettepanekud:

J. Truusa: Me ei jätkka selle programmiga 2020+, aga kui selleks ajaks tekivad nende kuue asemel teised TAKid, siis kes jätkab ja kas jätkab?

Kaupo Reede: Suurem osa ettevõtlusest toimub kopeerimise najal. Tahaksime näidata, et kui panete oma rahad kokku ja teete keskuse, siis see toimib.

J. Truusa: TAKi enda koosseis – omanike loodud organisatsioon. Kas selles on sees ka MKM?

K. Reede: Ei ole. Meie ideaalmudel näeb ette, et see peaks olema 100% ettevõtjate oma. Mõnedes TAKides on sees ka ülikool mis on positiivne, aga riik ei peaks otseselt sees olema.

(allkirjastatud digitaalselt)
Viljar Lubj
Juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristiane Liivoja
Protokollija